Ч. 253 Четвер 12 (24) падолиста 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(З Ради державної. — В Будапешті помирили ся; розрухи на улици. — Чутка о димісиї міністра війни. — Рух Карлістів в Ішпанії).

На початку вчерашного засіданя палати послів президент палати подав до відомости, що посли Кайль і Лягіня зложили мандати до комісиї угодової. Відтак відчитано ряд внесень і інтерпеляций, а опісля міністер справедливости відповідав на давнійші інтерпеляциї, іменно на інтерпеляцию послів Шпондра і Данеляка в справі процесу Ферберів в Кракові. Міністер заявив, що акти тої справи суть тепер предметом дуже точних доходжень. На інтерпеляцию пос. Даняляка в справі лихви в ясліскім новіті сказав міністер, що видав вже розпоряджене, щоби справу, чи довжникови грозить руїна економічна, рішали суди а не прокураторія державна. — На інтерпеляцию пос. Станіньского в справі ліквідациї львівского банку селяньского сказав міністер, що ліквідацию розложено на так довгий час як-раз зі взгляду на інтерес довжників.

З порядку дневного приступлено до дискусиї над внесенем в справі обжалованя міністрів за заведене в Галичині стану виїмкового. — Яко перший бесідник промавляв в сій справі внескодавець пос. Дашиньский, а его бесіда, котра тревала три години, і бесіда президента міністрів ґр. Туна виповнили майже ціле засідане.

Пос. Дашиньский мотивуючи свое внесене сказав насамперед, що стан виїмковий не викрив тих аґітаторів, против котрих був заведений а причину розрухів приписував нужді в Галичині і махінациям політичним, причім виступив дуже остро против урядників в Галичині. Бесідник говорив о відносинах пос. Стояловского до Кола польского. Доказував, що переловлювано листи. Якийсь робітник написав в листі, що его син робить ему велику радість, бо есть найбільшим анархістом. Лист той переловлено і поліция зробила зараз ревізию, при чім показало ся, що той анархіст мав три роки. Відтак обговорював бесідник відносини шкільні, поступованє старостів, вибір Мадейского і т. д. По нім промовив президент міністрів ґр. Тун і виступив в обороні урядників, тим більше, що они самі не можуть боронити ся. Дальше доказував ґр. Тун на основі закона о одвічальности міністрів, що обжалованє есть неоправдане. Закон виразно установляє случаї, в котрих треба завести стан виїмковий а такі случаї були в Галичині; було іменно 5 підпалів, 150 случаїв рабунку і множество инших злочинів. Велика часть тих ексцесів була вимірена против жидів, котрі преці мають повне право рівноуправненя а що-до котрих держава має обовязок взяти їх в оборону. Ґр. Тун вказав відтак на шкідливу роботу одної части галицкої праси і сказав, що правительство зробило, що могло, щоби стан виїмковий тревав як найкоротше. Досі знесено его вже в більшій части повітів. Правительство бажає, щоби як найскорше можна сказати, що в краю настав спокій. Намістникови ґр. Пініньскому належить ся вдячність за заведене стредств ведучих до ціли. Наконець заявив президент міністрів, що на правительство ніхто не робив пресиї і стан виїмковий був заведений в конечности.

Бесіду ґр. Туна повитала правиця грімкими оплесками, по чім дискусию перервано.

Оногдашні авантури в угорскім парляменті закінчили ся помиренем. На вчерашнім засіданю заявив президент що оскорбляючі слова міністра Фаєрварі'го викликав якийсь посол з опозициї, котрий крикнув: „Не говорить о чести!“ — Тогди сказав пос. Іванка, що він сказав лиш: Слово чести на час. — Мін. Фаєрварі сказав на то, що очевидно настало якесь непорозуміне і він відкликує свої слова. По сім кінчив міністер дальше свою оногдашну бесіду і доказував, що ґен. Генці не зложив зовсім тої присяги, яку ему приписують; міністер покликав ся на Кляпку, котрий сказав, що імя Генці'го треба з почестию згадувати.

Перед вчерашним засіданем викликали студенти в Будапешті велику авантуру. Они зібрали ся товпою коло музею і то вигали то висьмівали ідучих туди послів до парляменту, а коли виступила поліция, они еї обкинули каміньми. По полудни повторили ся розрухи на політехниці але вечером настав вже був спокій. Кажуть, що арештовано около 200 осіб, з котрих однакож більшу часть зараз випущено на волю.

В парляментарних кругах віденьских удержуєсь чутка, що міністер війни Кріґгаммер, котрий тепер перебуває на урльопі в Далматиї, мав подати ся до димісиї. Чутка та потребує ще потверджения.

З Мадриду доносять, що серед карлістів настав великий рух і що їм удало ся навіть при помочи англійского правительства затягнути в Льондоні позичку. Правительство французке приказало префектам департаментів лежачих над ішпаньскою границею пильнувати карлістів, позаяк они наміряють впасти до Ішпаниї.

---

3)

ГУСКА.

(З польского. — Марияна Гавалевича).

(Конець).

Нараз я почув на плечи руку.... дивлю ся і очам не вірю. В застегнутім під шию мундурі, в похіднім уоруженю, усьміхаючись.... вгадайте хто? — витає ся зі мною Стефко.

— А ти що тут робиш? — питаю з зачудованем.

— Як бачиш, їду окуповати Босну.

— Господи Боже! То тобі не удало ся викрутити ся?

— Я не хотів.

— Що?

— Не хотів, мені прийшла охота іти на війну. Я нудив ся, тепер може розірву ся.

Я отворив широко уста і очи. Стефко утікав від нуди до войска; то рішучо неімовірна річ.

— А деж ти був в послідних літах? — спитав я его знов.

— Всюди був, навіть в Альжирі — відповів він — усьміхаючись. — Диплом на доктора фільософії — як може знаєш — чорти взяли. Провалив ся при іспиті; по смерти вітця лишилось трохи гроший і я подорожував — тепер же, як в кишени пустки, нема що робити, пригадав собі войскову службу, і ось як бачиш....

Лице его було веселе і щасливе, видко, що та постанова робила ему приємність.

— Алеж ти, бідолахо, лиш капралем? — замітив я, увидівши на ковнірі дві білі звіздки.

— Ба, я лиш всього шість тижднів ношу мундур — відповів, поправляючи торністру на плечах. — Кажу тобі, ще нічо не видає ся мені таким приємним і ріжнородним, як войскова служба. Ти не пізнаєш тепер в мені давного однорічного охотника. У мні збудив ся тепер военний дух.... побачиш, що я буду ще ґенералом.

— Дай Боже, але я рішучо дивую ся тобі.

— Ба! Люди сотворені на то, аби дивувати ся один другому — перебив він мені з вродженим ему веселим настроєм: я здивую тебе ще одною несподіванкою. Подивись он-там — додав — показуючи рукою на ліво, де стояв прямо як сьвічка, в новіськім мундурі якийсь офіцир в голубих штанах, вдітих в чоботи, оперезаний жовтою шовковою лентою в двома довгими кінцями, з рукою на рукояти новенької блискучої шаблі на волоченім ремени. Він подобав на ляльку за виставовим вікном полкового кравця.

— Хто то? — спитав я, не пізнаючи спершу лиця, оберненого до мене боком.

— Пригадай собі, не пізнаєш?

— Ціс! — скрикнув я, сплеснувши в долоні.

— Так, п. ляйтнант Ціс — потвердив Стефко — перед трема днями іменований офіциром. Мені аж горячо стало.... Ціс офіциром.... Конець сьвіта. По правдіж не було чого дивувати ся; Ціс дістав ся до школи, учив ся, працював, здав іспит і добив ся свого.

Я не міг надивити ся на п. ляйтнанта, котрого лице як все було горде і юнацке. Літа трохи его вигладили, але лишили головні черти лиця незмінними. З таким самим гордим видом і тими самими острими вусиками, стояв він як Наполеон Бонапарте під пірамідами. Дрожіть вороги!

Жаль мені було Стефка і я мимоволі подав ему руку:

— Не повело ся тобі, брате! — сказав я з співчутем.

— Ех — махнув він рукою — не боюсь я его тепер, будемо жити в згоді, не такий чорт страшний.

— Ага, то так лиш говорить ся, досить поглянути на того п. ляйтнанта, в котрім бувший капраль дістав ще більшу власть.

Коли ми так бесідували, зробив ся нежданно в дверех якийсь рух; крізь товпу протискала ся стара селянка, обгоріла, з лицем змарщеним як гриб, в хустці, повтаряючи заедно:

— До синонька, до синонька, позвольте лиш поглянути, він бідний іде на війну, які ви хороші!

Той і другий поважаючи в простій жен-

Новинки.

Львів дня 23-го падолиста 1898.

— **Іменованя.** П. Мінїстер судівництва іменував судиями повітовими: а) секретарів судових: Ів. Чавдерну з Делятина для Делятина і Волод. Кишакевича з Бурштина для Обертина; — б) судових ад'юнктів: Ігн. Красовского з Тисьменицї для Лютовиск, Павла Біліньского з Ярослава для Миколаєва, Йос. Куцого з Мостиск для Теребовлї, Юл. Кульчицкого зі Скалата для Жабя, дра Едв. Шуляславского з Янова для Лопатина, Густ. Дидушиньского з Угнова для Надвірної, Евг. Рацїборского з Дубецка для Дубецка, Ігн. Ґонґа з Лїська для Старого міста і Алекс. Вайсмана з Сторожинця для Селетина. — Дальше іменував п. Мінїстер судовими секретарями при судах І. інстанциї: повітових судиїв: Йос. Карачевского з Лопатина для Бережан і Алекс. Кмицикевича з Обертина для Львова; — судових ад'юнктів: Аполин. Ясеницкого з Бучача для Стрия, Йос. Целецкого з Заліщик для Перемишля, Мечисл. Ольшевского з Бібрки для Львова, Ів. Хлямтача з Сїняви для Львова і Валер. Гошека зі Скалата для Львова; — вкінци іменував судового ад'юнкта Стан. Ґалецкого з Банялюки для Тернополя. — Секретарями судовими при судах повітових іменував п. Мінїстер судових ад'юнктів: Йос. Гарта в Кіцмани для Кіцмани, Здисл. Олексиньского в Богородчанах для Рудок, Ант. Неґребецкого в Заліщах для Рави, Стан. Бродовича в Галичи для Підгаєць, Мар. Раппого в Делятинї для Борщева, Стан. Моппого в Березові для Глинян, дра. Мавр. Морґенрота в Дрогобичи для Дрогобича, Юл. Давидовича в Делятинї для Делятина. Св. Габрусевича в Козовій для Бучача, Волод. Фрайнда в Косові для Бурштина, Володим. Кульчицкого в Турцї для Снятина. — Заступниками прокураторів державних іменував п. Мінїстер судових ад'юнктів: Володим. Покривницкого в Тернополи для Львова, Стан. Дулевского в Бурштинї для Золочева, Тад. Стшелецкого в Чорткові для Львова, Ром. Здавьского в Станиславові для Тернополя, Ад. Шнайдера в Городку для Львова, дра. Вас. Якубовічія в Сучаві для Сучави, Йос. Майкснера в Сереті для Черновець і Гр. Ганкевича в Черновцях для Черновець. — П. Мінїстер скарбу надав управителеви економату кравової дирекциї скарбу у Львові. Генр. Навратилеви осьму клясу ранґи.

— **Є. Е. п. Намістник** гр. Лев Пінїньский приїде до Кракова в недїлю вечером дня 27-го с. м. і забавить там до середи пополудня. В часї побуту п. Намістника в Кракові, відбуде ся там отворене нового будинку окулїстичної клїнїки і гімназиї сьв. Анни.

— **Академія торговельна у Львові** має бути отворена з початком шкільного року 1899 на 1900. Річний кошт удержаня тої академії буде виносити 30.000 зр., з чого покриє половину правительство, а половину Видїл кравєвий, громада міста Львова і львівска палата торговельна. Правительство жадає лише, аби на поміщене тої академії перероблено будинок при ул. Скарбківській, де тепер містить ся учительска семинария женьска, коштом краю і міста. Та семинария має бути, як звістно, перенесена з початком слїдуючого року шкільного до нового будинку при ул. Сакраменток. На случай, коли-б перерібка будинку старої семинариї не була на час окінчена, помістить ся торговельна академія тимчасом в якім приватнім будинку. Львівска академія торговельна буде мати 4 цїлорічні кляси.

— **Депутация народних шкіл.** В недїлю по полудни явила ся у Є. Е. п. Намістника і у Є. Е. п. Маршалка краєвого депутация „Педагогічного товариства" під проводом свого предсїдателя, президента міста Львова дра Малаховского, щоби просити о поміч в справі підвисшеня платнї народним учителям. При тій нагоді виголосив др. Малаховский довшу промову, в котрій представив незавидну долю народних учителїв. Особливо тепер, коли правительство наміряє піднести платню державним слугам, показує ся материяльне положене учительства ще сумнїйшим. Вправдї покищо фінансове положене краю не єсть таке користне, щоби можна було нараз перевести підвисшене учительскої платнї, але учителї і не хотять того; они жадають аби реґуляцию переведено постепенно. У відповіди на промову дра Малаховского, заявив Є. Е. п. Намістник, що признає справедливість жадань народних учителїв і буде їх підпирати, о скілько лиш фінансове положене краю на то позволить. В імени краєвої Ради шкільної впевнив депутацию п. віцепрезидент др. Вобжиньский, що рада не має нїчого против жадань учителїв, хоч деякі непоборимі перепони не дадуть поки-що здїйснити їх. Також і Є. Е. п. Маршалок відповів прихильно депутациї і заявив, що буде старати ся, аби вже в найблизшім часї зроблено щось для поліпшеня материяльного положеня учительства.

— **Величезний ґльоб** приготовляє на паризку виставу звістний географ Елїзей Реклї. Промір ґльоба буде виносити 84 стіп, або 14 сяжнїв.

— **Новий спосіб пересиланя гроший.** В Італиї заведено недавно кореспонденційні карти для грошевих пересилок. На картї наліплює ся почтові марки в скількости відповідаючій дотичній грошевій квотї, а почта виплачує адресатови вартість наліплених марок. Та новість дуже практична. особливо як хто хоче посилати дрібні гроші. Італїянцї хвалять собі єї.

— **Віз в огни.** Вчера перед полуднем о годинї 10-ій на площи Збіжевій вибух огонь з невідомої причини на возї з сїном Івана Гвоздика з Підзамович. Конї чим скорше випряжено, а сїно згоріло, лишив ся тілько віз. Шкода виносить 17 зр. Гвоздик каже, що не палив тютюну, отже здає ся, що хтось підложив огонь.

— **Смерть в огни.** Дня 3-го падолиста лучило ся в Бразї на Буковинї велике нещастє. Господар Георгій Бугаляк пішов з своєю жінкою в лїс за дровами, а дома лишив троє дрібних дїтий: 4-лїтне, $2^1/_2$-лїтне і 6-місячне. В печи горів огонь, а в хатї було богато трісок, бо хата нова, навіть ще не мащена в серединї. Дїти бавлячи ся огнем, запалили тріски, а коли родичі вернули, застали хату в полумини. Бугаляк скочив в огонь, аби ратувати дїтий. Однако двоє з них було уже згоріло, а третю дитину виніс вправдї ще живу, але она по годинї померла. За кілька годин віддав і сам Бугаляк Богу духа, померши серед страшних мук від попарень.

— **Пожар тартаку.** В ночи з дня 17 на 18 с. м. запалив ся великий тартак в Ужгородї (Унґварі) на Угорщинї. Силу деревляного материялу привозять до него з угорскої верховини і з Буковини. При помочи війска удало ся пожар пригасити. Шкода виносить около 8000 зр.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Впорядкована наука господарства. (І. Рільництво). — Вже знаємо, які суть роди земли; тепер розходить ся о то, щоби знати, як зробити яку небудь землю урожайною і як єї улїпшити. — **§. 13.** Хто хоче зовсім ялову землю зробити урожайною, мусить уважати на то, щоби ужитий до того капітал давав постійно відповідний процент; на то само треба уважати також і при поліпшуваню ґрунту. Коли обставини господарскі і торговельні недогідні, коли нема власного капіталу, то й годі брати ся до такої роботи на більші розміри. А всеж-таки малий господар може деякі неужитки зробити урожайними та улїпшувати свій ґрунт і без капіталу; за то мусить докладати богато працї, пильности і розуму. А то також немаловажний капітал. Впрочім треба уважати на слїдуючі обставини: 1) Яка земля. Лиш добру землю, з доброю спідною почвою, можна добре обробити на землю урожайну, отже після попередної науки о родах земли або землю першої або бодай другої кляси. Зла з природи земля єсть для властителя лиш тягаром і поїдає богато гроший. — 2) Положене і підсоне (клімат) мусять бути догідні. — 3) Треба капіталу. Роботи около поліпшеня (меліорациї) і будинки коштують богато гроший, звичайно більше, як

цину матїр, робили їй дорогу, але більшість не пускала єї і спиняла або жартами або острими словами, онаж заєдно повтаряла: „до синонька, до синонька, які ви хороші!" Вкінци єї пропустили, старушка перетиснула ся крізь ряд вояків і стала оглядати ся кругом, шукаючи імовірно когось. А когож би як не синка, що ішов на війну.

Вкінци єї очи стрітили Цїса; она дрібними кроками скоро підійшла до него, очи розсьміяли ся на хвилю на вид офіцира, але сльози знов потекли, она притиснула руку до уст і стала оподалїк п. ляйтнанта, немовби осліплена блеском парадного мундура. Она все стояла і очевидячки борола ся з собою, вкінци перемігши страх, почала несьміло і тихо, голосом повним любви і замітно мягким, кликати єго по имени:

— Антосю, Антосю! — а коли то не помогло, она осьмілила ся підійти до него близше і сїпнути за рукав.

Цїс обернув ся як на пружинах.

— Що таке? — спитав рівким голосом і увидївши похилену перед ним селянку, почервонїв як варений рак, так що не було ріжниці між краскою єго лиця і ковнїром мундура.

— Не сердь ся — шептала старушка покірним голосом, немов би пізнаючи свою вину: то тому що...

Єї слова застигали на дрожачих губах, она заїкалась, плакала, серце хотїло вискочити на язик, але змішане сина не позволило їй вимовити нї слова... Сльози градом котили ся по єї лици.

Не могучи сказати нїчого, она скоро розвинула якийсь узлик і витягнула звідтам велику, білу гуску, котру ховала як тайну материньскої печаливости.

Гуска потрясла головою і затріпотавши крилами, заґеґала, немов би хотїла звернути на себе загальну увагу, на злість почервонївшому п. ляйтнантови.

Старушка нїмими рухом показувала лиш, що то для него і сказала: ось то здасть ся в дорозї.

Гуска була о много балакливійша: она ґеґала за ню і за себе.

То була дивна сцена; разом зі згорбленою від лїт селянкою стояв син п. ляйтнант, єї гордість, утїха; она нїколи о тім не думала, їй було тепер соромно, що она мати такого панича. „Ах, Боже мій, Боже! Нехай би лиш чим скорше взяв собі гуску і я піду домів та буду плакати за синочком; але так стояти перед очима тілько людий встидно! Атжеж я не зі зла єму то зробила, а лиш з сердечної любови!" Офіцир особа знатна, але він все таки єї син і то такий син, що іде на війну. Чиж она не мала права прийти до него і поглянути на него та виправити єго з Богом, а на дорогу принести дарунок, найлїпший, який мала під руками — гуску.

Ми дивили ся на п. ляйтнанта... він стояв, єго лице робило ся яснїйше, круглї очи набирали звичайного вигляду, вкінци він поступив крок наперед і нашинально взяв від матери крилатий подарунок, а гуска в офіцирских руках стала кричати ще голоснїйше. Бідний Цїс, лице у него було як у стоячого під ґільотиною.

Розступи ся земле і проковтни п. ляйтнанта з ґеґаючою гускою в обох руках, з матерію і з цїлим баталїоном за ними!

Не розступила ся земля і не проковтнула нїкого, лиш славний з доброго і чутливого серця Стефко підбіг до п. ляйтнанта і вибавив єго з немилого положеня.

Менї здавало ся, що в сїрих очах ляйтнанта Цїса блисло щось в родї вдячности.

Дзвінок оповістив перший сиґнал. Старушка накинула хустку на голову, з під котрої чути було плач, вторуючий стацийному дзвінкови. Лице Цїса задрожало, чувство сина, пробуджене плачем матери, побідило гордість і встид п. ляйтнанта, він нахилив ся до матери, здоймив шапку і поцїлував єї горячо в руку.

— Оставайте з Богом — промовив таким голосом, якого не міг надїяти ся в тім суворім бувшім капралї.

— З Богом, Антосю! — ридаючи сказала мати.

Він ще раз похилив ся до єї руки, але мати, встидаючи ся видко доброти сина, відтягнула руку, хрестячи єго стрижену голову.

— Мій Антосю! — шептала тихо, пору-

-то зразу числить ся. Лиш коли переводять ся більші мелїорациї запомочию спілок, треба користати з державних гроший. — 4) Загальні відносини. Чи знайдуть ся сили робочі? Чи і який може бути збут? Чи місце збуту близько, чи далеко? В який спосіб і звідки можна придбати собі гною, котрого з початку треба дуже богато? Чи сусїдні ґрунти через таку роботу поліпшать ся, чи погіршать ся? На то питане треба особливо тогди уважати, коли розходить ся о ґрунти мокрі. Чи сусїди мають право домагати ся, щоби так було, як бувало? Бо й то може бути, скоро розходить ся о спускане води. Чи суть вигляди на повне переведене пляну? Хто розпочинає а не докінчує поліпшеня ґрунту, той викидає гроші в болото. Не треба дробити сил і робити лиш половину роботи; треба брати ся всїма силами до цїлої роботи.

Переписка господарска.

Ник. Гор. в Яс.: Замість соломи на підстілку можна уживати: листя, четиня, (шпильок соснових) і моху з лїса, землї, піску і дерна; особливо добрий єсть волокнистий торф, бо він втягає в себе гноївку з під худоби і ґазові части гною та держить їх добре; трачинє; стерня з озимого поля, коли єї підкине ся а відтак остро заволочить ся а потім позгрібає ся граблями; вінниче (мітличина), очерет, осока, ситник і т. п. Особливо поменші господарі повинні на то уважати, щоби щадити солому і заступати єї якою иншою підстілкою.

Марія: Що робити, щоби цибуля т. зв. димка не випускала? Забобонні кажуть, що на сьв. Катерину треба єї повісити у мішочку в комині, щоби завудила ся а на весну буде добра до саджени. Завсїгди так роблю і завсїгди вся випускає в насїнє. Отже яка рада? — Перша рада така: Не слухати нїколи забобонів лиш розуму і практики, а коли чого не знає ся або в чім не має ся практики, то зробити так, як отсе Ви зробили: спитати других, порадити ся. Анї дим анї сьв. Катерина не мають нїякого дїла з цибулею. Цибулю, бачите, можна управляти яко дволїтну ростину. В такім случаю сїє ся насїнє просто в ґрунт але трохи пізнїйше як звичайно, отже при кінци мая або в червни, а треба сїяти досить густо і не рядками або купками, але розкидаючи з руки. По засїяню вкриває ся насїнє цибулї тонко і присплескує дощинкою, щоби вогкість лїпше держала ся. З того насїня виростуть малі цибульки, величини спорого лїскового оріха. Коли їх натина зівяне, вибирає ся їх і переховує ся в дуже сухім і теплім місци. Деякі ґаздині вішають їх в комині і від того пішла назва „вуджінки" або „димки". Весною садить ся димки на 6 до 8 цалів одна від другої в ґрунті і они там дорастають до відповідної величини. Отже що з того виходить? Хиба була або в сїяню або в переховуваню або Ви може з однолїтної цибулї хотїли зробити димку в той спосіб, що вішали єї на сьв. Катерини в дим. Длятого запамятайте собі: передовсїм треба дуже густо сїяти, так, щоби цибуля не була більша як лїскові оріхи; треба переховувати в дуже сухім і теплім місци, отже н. пр. в мішочку коло печи; в противнім случаю она замість в слїдуючім лїті рости дальше пустить в насїнє.

С. в М.: Сїно з бараболяної натини робить ся — як ми то вже свого часу писали — не зі всеї натини, а лиш з вершків, котрі скошує ся на довготу двох долонь і тогди, коли натина сподом вже здеревіла і пожовкла, значить ся, коли бараболї під корчем вже достаточно розвинули ся і ще лиш доспівають, а вершки натини ще зелені і мягонькі. Розуміє ся, що як би скосити всю натину аж до споду і очевидно тогди, коли она ще мягка і зелена, то була би велика страта на бараболях; они були би тогди дуже малі і утлі, бо-ж прецї барабoля не росте від коріня, але від натини. В такім случаю було би більше страти як пожитку.

Бібліоґрафія господарска.

Ogólny zarys stref klimatycznych Galicyi. Під таким заголовком написав Казимир Шульц, доцент фізики і метеорольоґії при вис. школі в Дублянах, важну для наших рільників працю а Видїл краєвий видав єї своїм накладом. Обговорене сеї книжки лишаємо собі на пізнїйше.

O zestawieniu i uprawie mieszanek traw. Єсть то польский переклад знаменитої нїмецкої книжочки дра Теодора Вайнцірля, директора ц. к. контрольної стациї насїня у Відни, а переложив Болеслав Побуґ Ґурский. Видане субвенціоноване ц. к. Мінїстерством рільництва. Цїна 50 кр.

Телеграми.

Відень 23 падолиста. Підчас коли всїлякі ранїшні ґазети подають чутку, що мінїстер війни Кріґгамер подав ся до димісиї, N. W. Tagblatt констатує, що в тутешних добре поінформованих кругах нїчого о тім не знають.

Поля 23 падолиста. Нїмецка пара цїсарска прибула тут о 7 год. 45 мін. Гостий повитали вистріли воєнної маринарки.

Париж 23 падолиста. Вчера вислано до Ст. Мазер документи, котрі мають бути доручені Драйфусови в цїли поінформованя єго о причинї ревізиї єго процесу. Пароход, котрий сеї суботи попливе до Мартінїк, повезе Драйфусови цїлу вязку актів, котрі він дістане мабуть в половинї грудня. Коли в них розгляне ся, має виготовити меморіал для трибуналу касацийного.

Надіслане.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 жовтня 1898, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·35	2·50	10·40	4·10	8·50	6·40	—
Підволочиск	—	1·55	6·—	—	9·35	11·—	—
Підвол. з Підз.	6·15	2·08	—	—	9·53	11·27	—
Іцкан	6·05	2·40	—	10·05	—	6·30	10·55
Ярослава	—	—	—	4·55	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·55	7·10	—	—
Тернополя	—	—	—	—	6·55	—	—
Сколього	—	—	—	—	9·15	—	—
Стрия, Хирова	—	—	—	—	—	—	3·00
Лавочного	—	—	—	5·20	—	—	7·00
Янова	—	—	—	8·45	—	7·44	—

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	9·05	6·10	9·10	—
Підволочиск	2·30	9·55	—	—	—	3·30	5·25
Підвол. з Підз.	2·15	9·39	—	—	—	3·04	5·—
Іцкан	9·45	1·50	—	—	6·45	5·40	10·35
Тернополя	—	—	—	7·50	—	—	—
Белзця	—	—	—	7·55	5·55	—	—
Ярослава	—	—	—	10·45	—	—	—
Гребенова Сколього і Стрия	—	—	—	—	1·40[1]	—	—
Лавочного	—	—	—	—	8·05	—	10·30
Стрия, Калуша	—	—	—	12·15	—	—	—
Янова	—	—	—	7·40	1·01	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского; коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 і 36 мін.

шаючи устами як в молитві. Наш бувший старшина стояв тепер ласкавий, зворушений і покірний, жаль єму було розставати ся з матерію, котрої він, може бути, нїколи не побачить більше і котрої імовірно вже давно не бачив. На всякий спосіб, она — мати, хоч і проста селянка, а він офіцир! Атже матери не дістають ранґ, лиш вже з природи мають більше значіне як сам ґенерал.

Нї, той Цїс мав серце, я в тїй хвили подав би єму руку, помирив ся би з ним і простив би єму всї обиди. Треба було так зробити.

Вибравши пригідну хвилю, я підійшов і подав єму руку.

— Як ся маєте п. Цїс, пізнаєте мене?

Він поглянув на мене і усьміхнув ся.

— Ах!... Дуже менї приємно....

На єго лици не було вже слїдів хвилевого змішаня.

Він сїдав до ваґона разом з другими офіцирами.

— Щож, а ви не їдете з нами? — спитав висунувшись з вікна.

— Нї, лишаю ся — я хотів додати „на щастє".

— І все цивільний?

— Все.

Він згірдно усьміхнув ся, немов би жалїз над моєю долею і приложивши два пальцї до шапки, сказав з вродженою єму рівкостию і як би від нехочу:

— Дуже приємно.

Я підійшов до ваґонів третої кляси, щоби ще раз попращати ся зі Стефком; часу лишало вже не богато.

П. капраль в набитім, як бочка селедцями, ваґонї говорив острим і уриваним голосом видаючи воякам якісь прикази.

Коло єго ніг лежала гуска п. ляйтнанта.

— Бувай здоров, Стефку — крикнув я — а не дай себе зарізати якому Боснякови.

— Будь здоров — відповів він — або я теля чи гуска? Увидиш, що я верну офіцирóм. А що скажеш о Цїсї?... Добрий чоловік, я єго полюбив.

— Я більше навіть — відповів я — я помирив ся з ним в души.

Роздало ся третє дзвонене.

— Гурра! — залунало як на команду по всїх ваґонах, замахали хустинами, капелюхами, зробив ся ще більший заколот, машинїст свиснув і поїзд рушив в дорогу.

— Будьте здорові, пропащте!

Я пустив ся до виходу, двигар з великим куфром на плечах відіпхнув сильним рухом женщину, що дивила ся за від'їзджаючими.

— З дороги, бабо!

Женщина як наполохана курка згорбила ся і відскочила на бік уступаючись перед двигарем і передомною.

Я поглянув—то була мати ляйтнанта Цїса.

Гуска була щасливійша.... она їхала з синочком на війну.

TYGODNIK ILLUSTROWANY

З роком 1899-им розпочинаємо 40-ий рік істнованя нашого письма, хотячого і дальше бути приятелем кождого дому.

Завдяки моральній і материяльній підпорі суспільности, наш „Tygodnik“, почавши від скромного початку, міг розширити ся і станути на рівній степени з подібними видавництвами цілої Європи.

По мисли засади; „Поводжене обовязує“, старати ся будемо й дальше поступати наперед, аби бути першими в ряді ілюстрованих письм.

Почавши від 1-го січня 1899 року **розширяємо значно додаток повістий** „Tygodnika“: **кождий передплатник** нашого письма, крім самого письма і дотеперішного додатку повістий, додаваного в аркушах і занимаючого найзнаменитші твори чужої літератури, **одержить**

без нїякої доплати

(анї за книжки, анї за їх пересилку)

12 ТОМІВ ПИСЬМ

ГЕНР. СЄНКЕВИЧА.

Письма Сєнкевича вийдуть в новім, старанім виданю, **виключно для передплатників** „Tygodnik-а illustrowan-ого“ і обіймуть — виявши спопуляризовану вже трильоґію —

всї новелї, повісти, листи з подорожий,

одним словом: цїлий доробок лїтературский знаменитого писателя, котрий здобув вже славу і популярність в цїлім сьвітї.

Кождий том **Бібліотеки СЄНКЕВИЧА** обнимати буде що найменше **10 аркушів**, формату звичайної 8-ки, **на добрім папері і добрим друком.** Загальне число томів буде около 30, містячих в собі слїдуючі твори Сєнкевича:

НОВЕЛЇ. Stary sługa. — Hania. — Szkice węglem. — Janko Muzykant. — Przez stepy. — Orso. — Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela. — Komedya z pomyłek. — Za chlebem. — Latarnik. — Niewola tatarska. — Jamioł. — Bartek zwycięzca. — Ta trzecia. — Sachem. — Sielanka. — Walka byków w Hiszpanii. — Wspomnienia z Mariposy. — Z puszczy Białowieskiej. — Wycieczka do Aten. — Wyrok Zeusa. — Z wrażeń włoskich. — Organista z Ponikły. — U źródła. — Lux in tenebris lucet. — Bądź błogosławiona. — Pójdźmy za Nim.

ЛИСТИ З ПОДОРОЖИЙ по Америцї і Африцї. — Листи з Риму, Венециї і Парижа.

ЛИСТИ О ЗОЛЇ.

ДРАМАТ. Na jedną kartę. — Czyja wina?

ПОВІСТИ. Bez dogmatu. — Rodzina Połanieckich. — Quo vadis, повість з часів Нерона.

Тим способом в протягу кількох лїт, кождий передплатник „Tygodnik-а illustrowan-ого“, одержуючи річно звиж 120 аркушів найлїпших творів лїтератури польскої, стане властителем бібліотеки Сєнкевича, недоступної доси задля високої цїни для ширшого загалу читаючих.

Редактор: Др. ЙОСИФ ВОЛЬФ.

В слїдуючім році „Tygodnik“ друковати буде одночасно **дві повісти оригінальні,** именно, крім

„KRZYŻAKÓW“ СЄНКЕВИЧА

зачнемо з Новим Роком 1899-им друк більшої повісти п. з.:

„ARGONAUCI“ Елїзи Ожешкової, і

ПРУСА „TAM!..“

Посїдаємо також ориґінальну працю славного нинї заграницею писателя **Станїслава Пшибишевского,** котрий написав для нас по польски поему прозою п. з.: **„JASNE NOCE“** ілюстровану К. БРОНЄВСКИМ.

Крім того в части белетристичній маємо запевнене сотрудництво таких писателїв, як: **Bałucki Michał, Ks. Chełmicki Zygmunt, Gliński Kazimierz, Gomulicki Wiktor, Jankowski Czesław, Jeske-Choiński Teodor, Jordan, Konopnicka Marya, Lubowski Edward, Or-ot, Reymont Władysław, Marya Rodziewiczówna, Sewer, Szymański Ad., Tetmajer Kaz.** і і.

Також помістимо для нас написані три специяльні студиї:
„WSPÓŁCZEŚNI POECI POLSCY“ написав А. ЛЯНҐЕ.
„NOWA BELLETRYSTYKA POLSKA“ нап. А. ПОТОЦКИЙ.
„O KRYTYCE WSPÓŁCZESNEJ POLSKIEJ“ нап. Володисл. ЯБЛОНОВСКИЙ.

Посїдаємо також студию порівнавчу **Ігн. Матушевского:**

„Stanowisko Mickiewicza w literaturze powszechnej“,

та працю Л. КОРОТИНЬСКОГО **„O TOMASZU ZANIE“.**

Помістимо також незнані доси

LISTY ZYGMUNTA KRASINSKIEGO do Delfiny Potockiej (1839-1843),

з поясненями Раймунда Станїслава КАМІНЬСКОГО.

Знаний фільософ і знаток Плятона п. **В. Лютославский,** жертвував нам ориґінальну а дуже популярну розвідку п. з.:

„Istnienie duszy“,

в котрій, на підставі науковій доводить, що в чоловіцї треба конче признати істноване індивідуально-духового початку.

Дальші серії цікавої статї **Олександра Кравсгара**

„O DAWNYCH PAŁACACH WARSZAWSKICH“,

з многими ілюстрациями, вже маємо, а крім того дуже інтересну річ **Г. Садовского** п. з.:

„ORDERY I OZNAKI HONOROWE DAWNEJ POLSKI“.

В безплатнім додатку повістевім помістимо новий роман історичний звістного нинї угорского автора **Юлія Вернера** п. з.:

„Z POPIOŁÓW“.

Красний той і занимаючий роман з часів угорских війн домових, перетолкувала для „Tygodnik-а“ п. В. Ярошевска.

В ЧАСТИ ІЛЮСТРАЦИЙНІЙ подамо **репродукциї найзнаменитших малярів наших також і красками.**

Видавцї: ҐЕБЕТНЕР і ВОЛЬФ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

Передплата виносить з додатками і премією т. є. з 12 томами письм Сєнкевича:

У Львові: квартально: **3** зр. **60** кр., піврічно: **7** зр. 20 кр., річно: **14** зр. **40** кр.

В Галичинї з пересилкою почтовою: квартально: **3** зр. **75** кр., піврічно: **7** зр. **50** кр., річно: **15** зр.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).